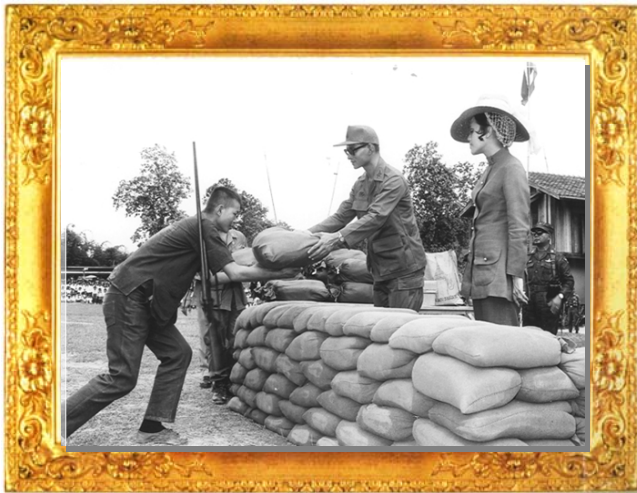

โครงการศูนย์เรียนรู้การพัฒนาการเกษตร อ่างเก็บน้ำห้วยไผ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลลุมพุก อำเภออุ้มผาง จังหวัดพะเยา

พระราชดำริ

7-012 : อ่างห้วยไผ่

โดยเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2523 ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำร่องล้าน และทรงเยี่ยมราษฎร ในพื้นที่อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ได้ทรงมีพระราชดำริ เกี่ยวกับงานชลประทาน ดังต่อไปนี้

“...ควรพิจารณาวางโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กและฝายทดน้ำตามลำน้ำสาขาของแม่ลาว เพื่อจัดหาน้ำให้ราษฎรหมู่บ้านต่างๆ ในเขตอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา สามารถทำการเพาะปลูกได้ทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง และมีน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค ตลอดปีด้วย...”

ความเป็นมาของโครงการ

พื้นที่ที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การพัฒนาเกษตรอ่างเก็บน้ำห้วยไฟ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นการขอใช้พื้นที่สาธารณประโยชน์ของบ้านทุ่งกระเทียม ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา จำนวน 57 ไร่ 1 งาน 36 ตารางวา ซึ่งแต่เดิมเคยเป็นที่ตั้งของกองร้อยทหารพรานอาสาสมัครที่ 11 ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเคยเสด็จเยี่ยมในปี พ.ศ.2514 และทรงปลูกต้นขนุนไว้ในพื้นที่ดังกล่าวด้วย

นายสนิท คำงาม ผู้ใหญ่บ้านทุ่งดิว (ปี พ.ศ.2523) ได้ถวายฎีกาขอพระราชทานอ่างเก็บน้ำห้วยไฟเมื่อคราวนั้น กรมชลประทาน โดยโครงการชลประทานพะเยา สำนักงานชลประทานที่ 2 จึงได้พิจารณาวางแผนการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยไฟตามพระราชดำริขึ้น ซึ่งเป็นโครงการที่มีลำดับความสำคัญเป็นอันดับแรกโดยใช้เงินงบประมาณชลประทานขนาดเล็ก ในปีงบประมาณ 2525 เพื่อสนองพระราชดำริในการพัฒนาแหล่งน้ำต่อไป โดยมีลักษณะเป็นอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก จุดประสงค์ที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยเหลือการเพาะปลูกทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้งและเพื่อการอุปโภคบริโภค

อ่างเก็บน้ำห้วยไฟอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ก่อสร้างเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2525 เป็นเขื่อนดินสูง 14 เมตร ความจุเก็บกักน้ำ 700,000 ลูกบาศก์เมตร ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ พื้นที่นา 1,840 ไร่, ไร่ 600 ไร่ จำนวนประชากร 3,200 คน 2 ตำบล 8 หมู่บ้าน 1,200 ครัวเรือน โดยมีกลุ่มผู้ใช้น้ำ 18 กลุ่ม มีสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 401 คน มีพื้นที่ประมาณ 2,440 ไร่ ปัจจุบันมีนายคำ บัวผัด เป็นประธานกลุ่ม

ในปีพ.ศ.2549 สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้จัดทำโครงการประกวดคัดเลือกผลงานการขยายโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองราชย์ครบ 60 ปี และกลุ่มผู้ใช้น้ำอ่างเก็บน้ำห้วยไฟอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้มีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขัน ปรากฏว่าได้รับรางวัลชนะเลิศ ในเขตภาคเหนือด้านบริหารจัดการ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และได้เข้ารับพระราชทานรางวัลจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวันที่ 7 กรกฎาคม 2549 ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ และในโอกาสนี้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับผู้ใหญ่บ้านบ้านทุ่งกระเทียม จึงทรงทราบข่าวชาวบ้านทุ่งกระเทียมประสบปัญหาหาค่ากระเทียมตกต่ำ จึงทรงพระราชทานพระราชกระแสให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ดำเนินงานโครงการช่วยเหลือปัญหาหาค่ากระเทียมตกต่ำให้กับราษฎร มูลนิธิชัยพัฒนาสนองพระราชดำริ และเริ่มเข้ามาดำเนินการเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรผู้ใช้น้ำอ่างเก็บน้ำห้วยไฟ ตั้งแต่วันที่ 27

พศคจิกายน 2549 โดยมีนายลลิต ถนอมสิงห์ ตำแหน่งผู้ช่วยเลขาธิการสำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา และ ม.ร.ว.ศรีเฉลิม กาญจนภู ผู้อำนวยการสำนักบริหารโครงการ 2 สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มผู้ใช้น้ำอ่างเก็บน้ำห้วยไฟ เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาหาคากระเทียมตกต่ำ เช่น การแปรรูป กระเทียม การตลาด การลดต้นทุนการผลิต การรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่ายตรงกับตลาดกลาง แต่ที่ประชุมยังไม่มีข้อสรุปถึงแนวทางการแก้ปัญหา เนื่องจากกระบวนการดำเนินการเกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย และมีการเชื่อมโยงกัน ซึ่งผลสำเร็จจะต้องมีการบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

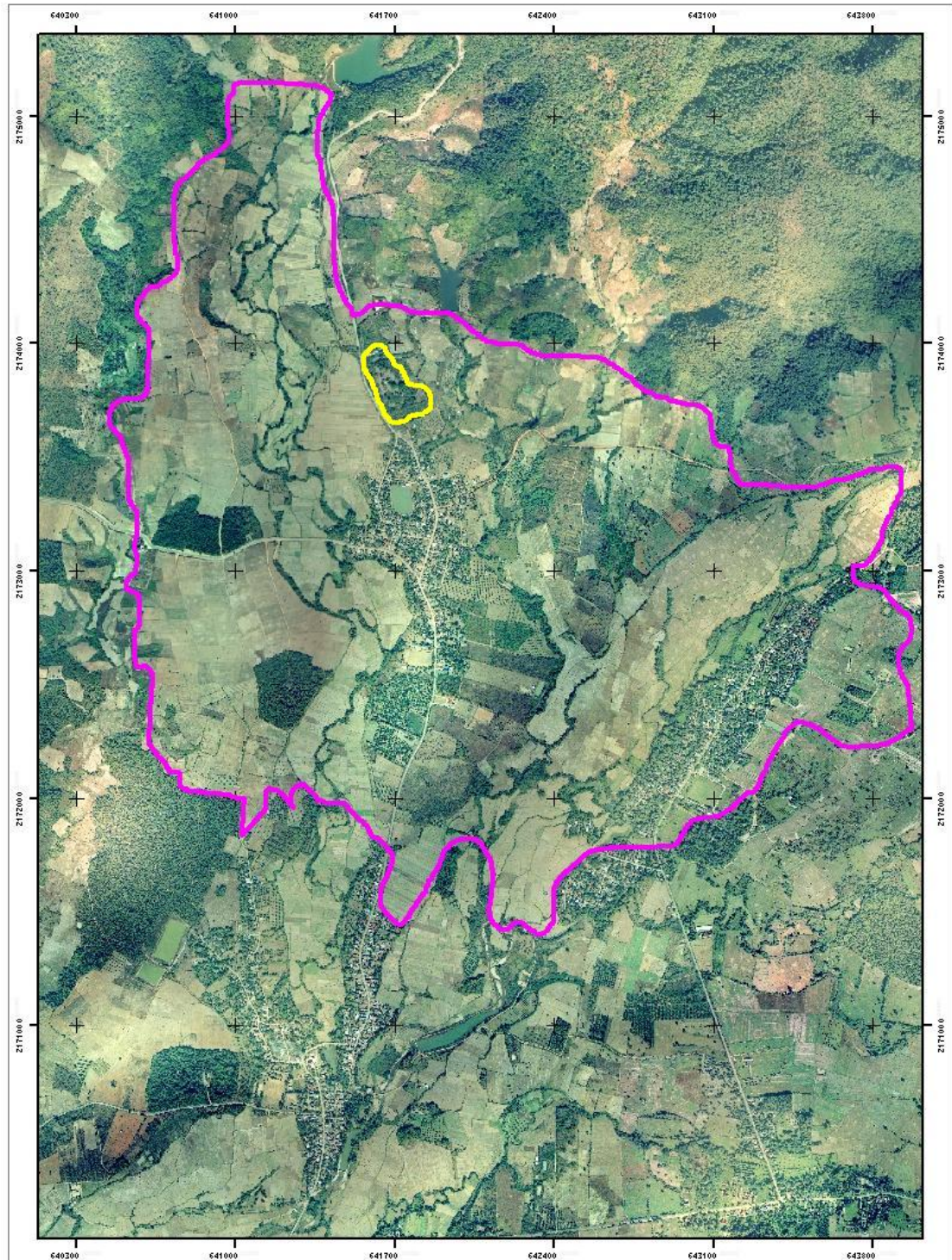
1. เพื่อเป็นแหล่งศึกษา และให้ความรู้ด้านการเกษตร การบริหารจัดการน้ำ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดูแลต้นน้ำ ปลู่ป่าและฝายชะลอน้ำ
 2. การบริหารจัดการชุมชน รวมถึงด้านการจัดการตลาด และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
 3. เพื่อการแก้ไขปัญหาหาคากระเทียมตกต่ำ
 4. เพื่อสร้างรายได้ และส่งเสริมอาชีพต่างๆ ทั้งด้านพืช สัตว์ และการประมง นอกจากการปลูกกระเทียม ทำให้เกิดความยั่งยืนในการประกอบอาชีพ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
 5. เป็นแหล่งศึกษา ทดลองทางด้านเกษตร เช่น แปลงสาธิตกระเทียม แปลงสาธิตการปลูกพืชหลังนา เช่น แปลงถั่วต่างๆ แปลงพืชสมุนไพร แปลงการปลูกป่า 3 อย่าง เพื่อประโยชน์ 4 อย่าง ฯลฯ
- ทั้งนี้ เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียงสามารถเข้ามาศึกษาหาความรู้เพื่อนำไปพัฒนาและดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรได้อย่างถูกวิธีและยั่งยืน

ที่ตั้งพื้นที่โครงการ

โครงการฯ ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่งกระเทียม หมู่ที่ 4 ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา มีพื้นที่โครงการประมาณ 18,836 ไร่

แผนที่แสดงขอบเขต

โครงการศูนย์เรียนรู้การพัฒนาการเกษตรอ่างเก็บน้ำห้วยไฟ
ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา และสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7

สถานะข้อมูล : ไฟล์ดิจิทัล (shp.)

7-012 : อ่างห้วยไฟ

กิจกรรมที่มีการดำเนินงานในพื้นที่โครงการ

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา และสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7

สถานะข้อมูล : ไฟล์ดิจิทัล (jpg.)

กิจกรรมที่มีการดำเนินงานโดยกรมพัฒนาที่ดิน

หน่วยงานรับผิดชอบ : สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา และสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7

- กิจกรรมดำเนินงาน :
- 1) ก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 2) โครงการก่อสร้างโรงผลิตปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์น้ำและลานตาก
 - 3) จัดทำแปลงสวนสมุนไพรไล่แมลง
 - 4) จัดทำแปลงสาธิตการปรับปรุงบำรุงดิน